

СЕКЦІЯ 5
ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ
СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

SECTION 5
PROBLEMS OF TAXATION
OF BUSINESS ENTITIES

Бойко Людмила

К.е.н., доцент

Панченко Ірина

магістр

Херсонський національний технічний університет

м. Херсон

ОПОДАТКУВАННЯ СІМЕЙНИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

За офіційними даними, господарства населення в Україні оперують значними обсягами площ земель сільськогосподарського призначення – майже 16 млн. га. З них понад 80% становлять землі товарного призначення – надані для ведення товарного сільгоспвиробництва або особистого селянського господарства. Виникає необхідність «узаконення» діяльності високотоварних господарств населення, для яких виробництво та продаж сільгосппродукції є основним видом економічної активності.

З цією метою в 2016 року внаслідок змін до закону України «Про фермерські господарства» [1] особистим селянським господарствам надали можливість створювати сімейні фермерські господарства не тільки зі статусом юридичної особи, а і фізичної особи – підприємця. Станом на 1 січня 2018 року в Україні налічувалося вже 45 035 фермерських господарств, тоді як за аналогічний період минулого року їх було 44 409. Тобто, протягом 2017 року кількість фермерських господарств в нашій країні зросла на 2% (або на 626 господарств).

Від вибору правового статусу сімейного фермерського господарства до серпня 2018 року залежала система його оподаткування. Тільки фермерським господарствам – юридичним особам надавалась можливість перебувати у складі платників єдиного податку 4 групи [2]. Найбільшими обтяженнями для фермерських господарств, створених на базі реєстрації фізичної особи –

підприємця, поряд із неможливістю використання 4 групи єдиного податку, була обов'язкова сплата єдиного соціального внеску. Зазначені законодавчі прогалини фактично унеможливили діяльність високотоварних господарств населення в рамках правового поля. Це негативно позначилось на дохідній базі місцевих бюджетів.

Постала нагальна потреба в удосконаленні норм податкового законодавства в частині регулювання діяльності сімейних фермерських господарств зі статусом фізичної особи-підприємця.

Вирішив зазначену проблему прийнятий в липні 2018 року закон «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств» [3], який надав певні податкові преференції сімейним фермерським господарствам.

Законом передбачено забезпечити можливість для мешканців села легалізувати свою діяльність у формі підприємницької діяльності фізичних осіб - підприємців, які організували сімейне фермерське господарство, перебувати у складі платників єдиного податку четвертої групи, за умови відповідності сукупності таких критеріїв:

- здійснення діяльності виключно в межах фермерського господарства;
- зайняття виключно виробництвом сільськогосподарської продукції, її переробкою та постачанням;
- здійснення господарської діяльності (крім постачання) за місцем податкової адреси;
- не використання праці найманих осіб;
- членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени сім'ї цієї особи;
- площа сільськогосподарських угідь у власності та/або користуванні, земель водного фонду у користуванні членів фермерського господарства становить не менш як 2 гектари, але не більш як 20 гектарів.

Крім того, законом також встановлено пільговий порядок сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для усіх членів сімейного фермерського господарства (табл.1).

Таблиця 1

Розмір ЄСВ для членів сімейного фермерського господарства [3]

Роки	ЄСВ до сплати членами СФГ	Доплата ЄСВ державою
перший рік	0,1 мінімального страхового внеску	0,9 мінімального страхового внеску
другий рік	0,2 мін. страхового внеску	0,8 мін. страхового внеску
третій рік	0,3 мін. страхового внеску	0,7 мін. страхового внеску
четвертий рік	0,4 мін. страхового внеску	0,6 мін. страхового внеску
п'ятий рік	0,5 мін. страхового внеску	0,5 мін. страхового внеску
шостий рік	0,6 мін. страхового внеску	0,4 мін. страхового внеску
сьомий рік	0,7 мін. страхового внеску	0,3 мін. страхового внеску
восьмий рік	0,8 мін. страхового внеску	0,2 мін. страхового внеску
дев'ятий та десятий роки	0,9 мін. страхового внеску	0,1 мін. страхового внеску

Доплата ЄСВ до рівня мінімального страхового внеску на користь застрахованих осіб протягом десяти років надається в рамках додаткової державної фінансової підтримки сімейних фермерських господарств.

Крім того, сімейні фермерські господарства, створені на базі реєстрації фізичної особи-підприємця, були звільнені від сплати таких податків:

- податку на доходи фізичних осіб у частині доходів, отриманих від підприємницької діяльності;
- земельного податку стосовно земельних ділянок, які використовуються для сільськогосподарського виробництва;
- рентної плати за спеціальне використання води.

Пом'якшення податкового клімату для сімейних фермерських господарств зі статусом реєстрації фізичної особи-підприємця буде сприяти вирішенню економічних і соціальних проблем на селі, таких як легалізація підприємницької діяльності, скорочення міграції та покращення зайнятості на ринку праці, соціальної захищеності сільського населення, збільшення доходної частини місцевих бюджетів, розвиток соціальної інфраструктури і інвестиційної привабливості села.

Список використаних джерел

1. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р. № 973–IV // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15> (дата звернення: 01.11.2018).
2. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.11.2018).
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законів України щодо стимулювання утворення та діяльності сімейних фермерських господарств: Закон України від 10.07.2018 р. № 2497-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2497-19> (дата звернення: 01.11.2018).

